

Benchmarkkaus koko julkisen hallinnon yhteisten tiedon laatukehikoiden osalta

Yhteenveto joulukuu 2020

Benchmarkkauksen lähtökohta ja eteneminen

- Tämä benchmarkkaus rajattiin koskemaan vain koko julkisen hallinnon yhteisiä tiedon laatukehikoita
- Kiinnostavia maita valittiin eri lähteistä, erityisesti verkko, saatujen tietojen perusteella (dia 3)
- Näistä pisimmälle edenneiden maiden kanssa pidettiin verkkokokouksia: Kanada, Uuden-Seelanti ja Norja. Viron osalta keskustelu on avoin.
- Alakohtaisia (kuten terveys, paikkatieto, yhteiskunnallinen tutkimus) malleja ei tarkasteltu, mutta niitä voi hyödyntää esimerkiksi mittareiden kehittämisessä

Tarkastelussa mukana olevia maita

Country	Data quality framework situation (for public sector)	Open Data ranking 2020 https://odin.opendatawatch.com/report/rankings	Digital Competitiveness ranking 2020 https://www.imd.org/wcc/world-competitiveness-center-rankings/world-digital-competitiveness-rankings-2020/	Traditional register-based data infrastructure
Australia	Not known	43	15	
Canada	In development	15	12	
Denmark	Not known	4	3	Yes
Estonia	Piloted, not known	24	21	
Finland	Plans to create	3	10	Yes
New Zealand	In development, partially in use	25	22	
Norway	In use for quality criteria, plans broader framework	8	9	Yes
Sweden	Not known	5	4	Yes
Switzerland	Plans to create	28	6	
United Kingdom	Not known	64	13	

Luonnehdintaa maiden eroista ja yhtäläisyyksistä

- Kansalliset julkisen tiedon avaruudet eroavat merkittävästi
 - Paikallishallinnoilla on erilaisia vastuita eri maissa
 - Lainsäädäntö eroaa eri maissa merkittävästi
- Tiedon laatukehikot ja niiden sisältö käsitetään eri tavoin
- Tiedon hallinta ja mahdollinen tietovastaavan rooli yhdistetään eri tavoin tiedon laadun hallintaan eri maissa
- Tiedon laadun ja erityisesti laatukriteerien taustamalleina käytetään samoja lähteitä

Mitä benchmarkkaus antoi tiedon laatukriteerien kehittämisen osalta?

- Julkishallinnon yhteiset tiedon laatukriteerit ovat luotavissa.
- ISO 25012 taustalla, tilastovetoisissa osittain tilastojen käytännesääntöjen kautta. Paikoitellen laajennuksia omiin tarpeisiin, erityisesti Virolla.
- Haasteina on mm. riittävän geneerisen tason saavuttaminen ja kansallisten kriteereiden yhteys alakohtaisiin kriteereihin.
- Tiedon laadukkuuden tarve riippuu käyttötarkoituksesta. Tämä on hyvä ymmärtää.

Tiedon laatukriteereitä ja ulottuvuuksia

Canada
Accessibility and clarity
Accuracy and reliability
Coherence and comparability
Interpretability
Relevance
Timeliness and Punctuality

Norway
Accuracy
Completeness (broad)
Currentness
Compliance
Availability
Relevance

Huom! Laatukriteerien sisällöt poikkeavat jossain määrin samasta termistä huolimatta.

New Zealand
Accessibility
Accuracy
Consistency and coherence
Interpretability
Relevance
Timeliness

Estonia
Accuracy
Completeness
Consistency
Credibility
Up-to-dateness
Compliance
Confidentiality
Once-only
Non-redundancy

ISO 25012
Accuracy
Completeness
Consistency
Credibility
Currentness
Accessibility
Compliance
Confidentiality
Efficiency
Precision
Traceability
Understandability
Availability
Portability
Recoverability

Tiedon laatukriteerien erilaisia etenemismalleja

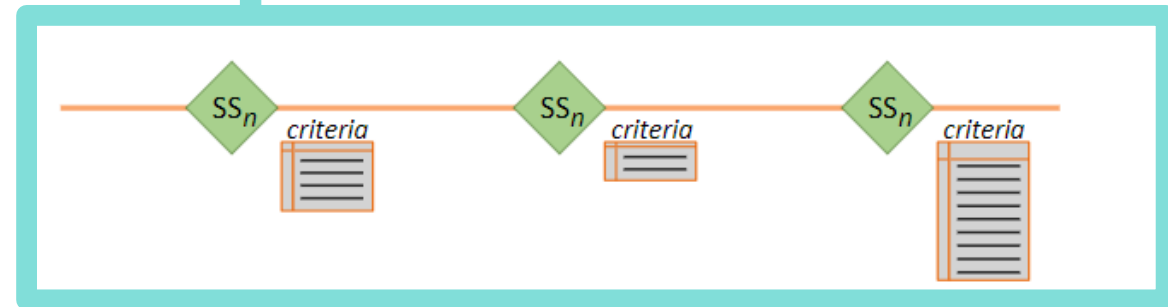
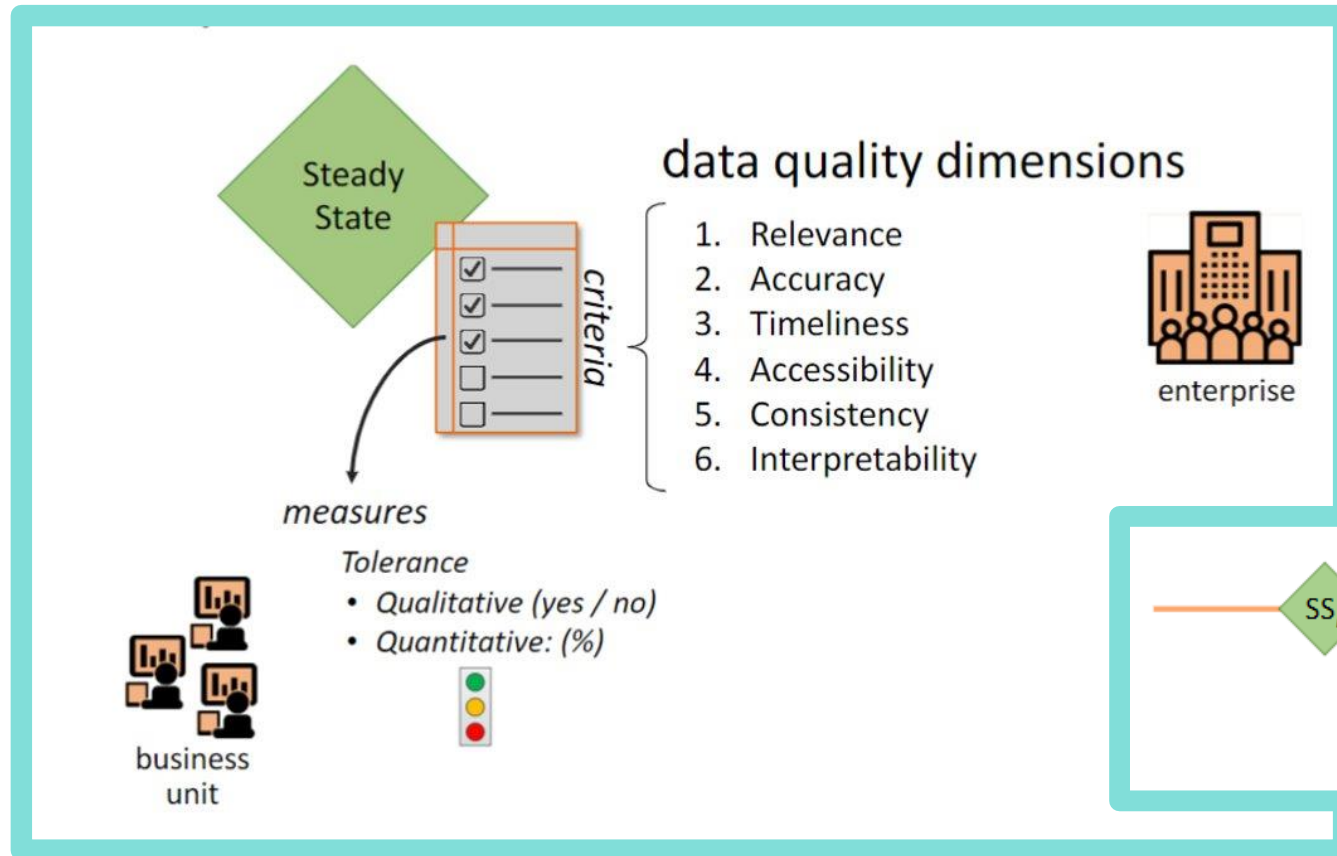
- Useimmilla ei selkeätä yhteistä lopputuotosta laatukuvauksille, Norja puolestaan panostaa tähän julkaisemalla laatukuvaukset osana kansallisen datakatalogin kuvauksia
- Uusi-Seelanti pyrkii tuomaan tiedon laatukriteerit käyttöön osana laajempaa datan hallinnan ja tietojohdamisen tulokulmaa, myös koko julkisen hallinnon dataekosysteemin tasolla
- Kanadalla laajan hyväksynnän hakeminen kansallisten laatukriteerien laadinnalle: 160 organisaatiota mukana tiedon laatukriteerien määrittelyssä
- Ajatuksia mahdollisista etenemispoluista: tiedon laatukriteerien sanalliset kuvaukset voidaan ottaa käyttöön ennen varsinaisten mittareiden luomista, kuten Norja on tehnyt
- Viro pilotoinut merkittävillä isoilla aineistoilla (tämän jälkeinen kehitys ei tiedossa)

Johtopäätökset

- Kannattaa hyödyntää suoraan ISO 25012 ja soveltaa sitä omiin tarpeisiin. ISO antaa ylätasoa rakennetta ja yhteentoimivuutta toimialarajojen yli.
- Maailmalla on erilaisia kehitteillä olevia koko julkisen hallinnon yhteisiä tiedon laatukehikon ajatuksia. Ne kohdentuvat eri asioihin ja niillä on erilaisia päämääriä.
- Anti tämän kv. benchmarkkauksen keskusteluista on riittävä yleisen kuvan muodostumiseen, mutta jatkossa voisi jatkaa yksittäisiä keskusteluja tarpeen mukaan.
- Onko tarvetta katsoa erikseen tietoaaineistojen laadun kuvauksia kansallisissa datakatalogeissa (pääosin open dataa)?

Erilaisia tulokulmia maailmalta

Laatukriteeristön hyödyntäminen tiedon virrassa, Uusi-Seelanti

Laatukriteerien käyttö tietovirrassa - mahdollisuuksia

- Eri laatukriteereitä voi soveltaa eri tietovirran vaiheissa
- Mittarit voivat ohjata myös tietovirtoja

TiHA TP3 pohdittavaksi:

- Olisiko rajapinnoilla jaettavalla datalla tietyt yhteiset laatukriteerit?
- Tuoko avoin data tähän jotain uutta ulottuvuutta?
- Meillä eri laatukriteereitä voisi käyttää eri tyyppisissä tietovarannoissa?

Tiedon jakamisen ja uudelleenkäytön portaat

Norja on tällä hetkellä tasolla 1 ja käytännön toimenpiteet kohdistuvat sen mukaisesti

Digitaliseringsdirektoratet
Norwegian Digitalisation Agency

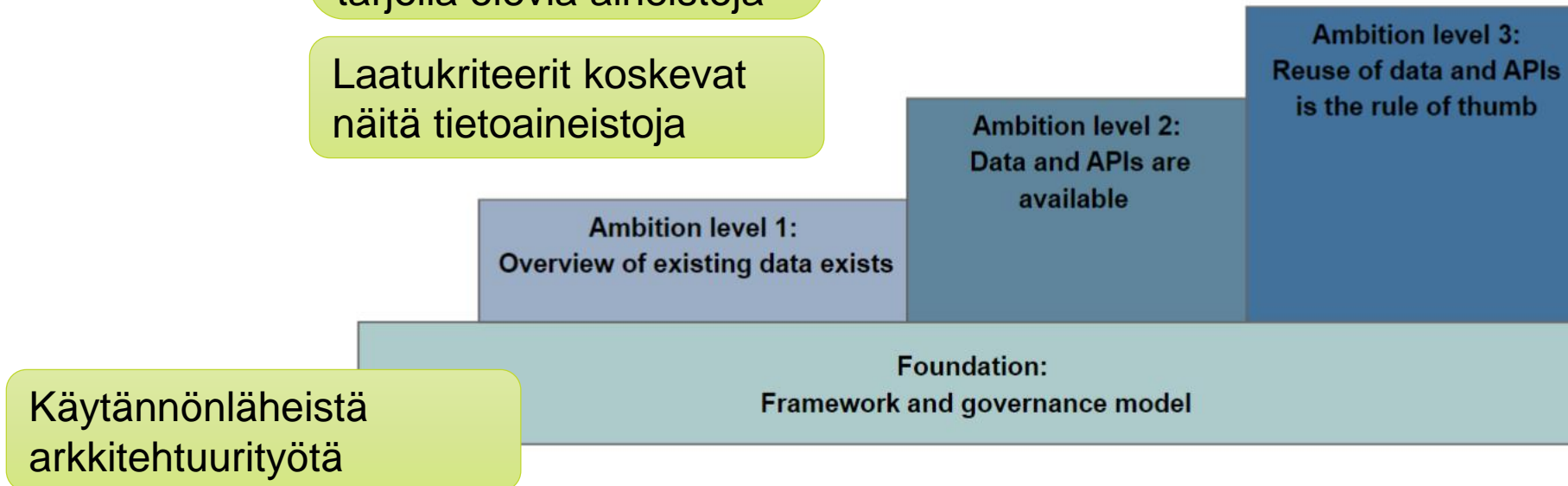
Data sharing and reuse

- The ambition levels

Datakatalogi käytössä,
sisältää sekä rajoitetusti
että avoimena datana
tarjolla olevia aineistoja

Laatukriteerit koskevat
näitä tietoaineistoja

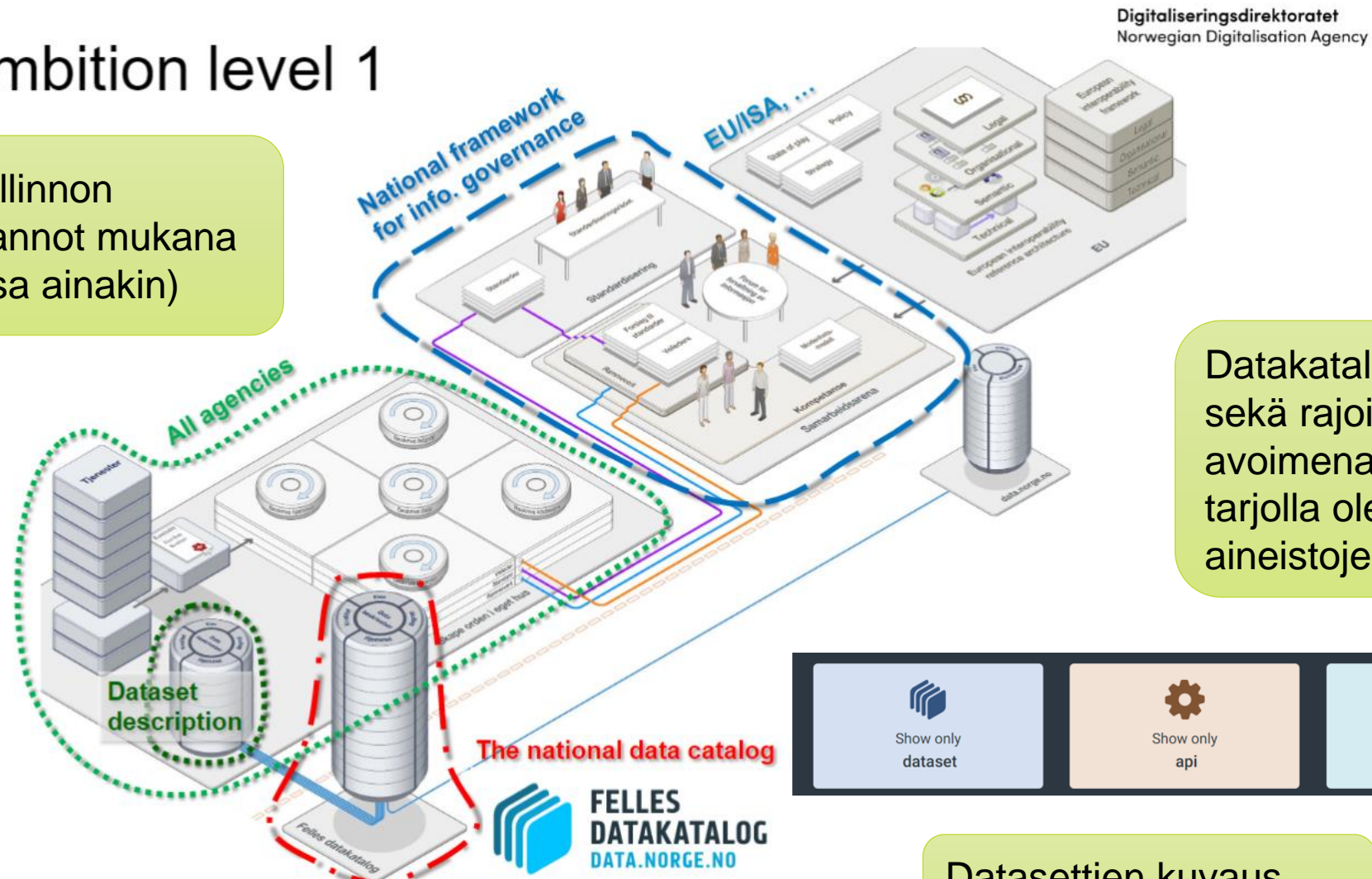
- ✘ Digital Agenda for Norway
- ✘ Digitalization strategy
- ✘ The digitalization circular

Norjan laatukriteerit kohdentuvat datakatalogin datasettien kuvaukseen

Ambition level 1

Julkishallinnon tietovarannot mukana (teoriassa ainakin)

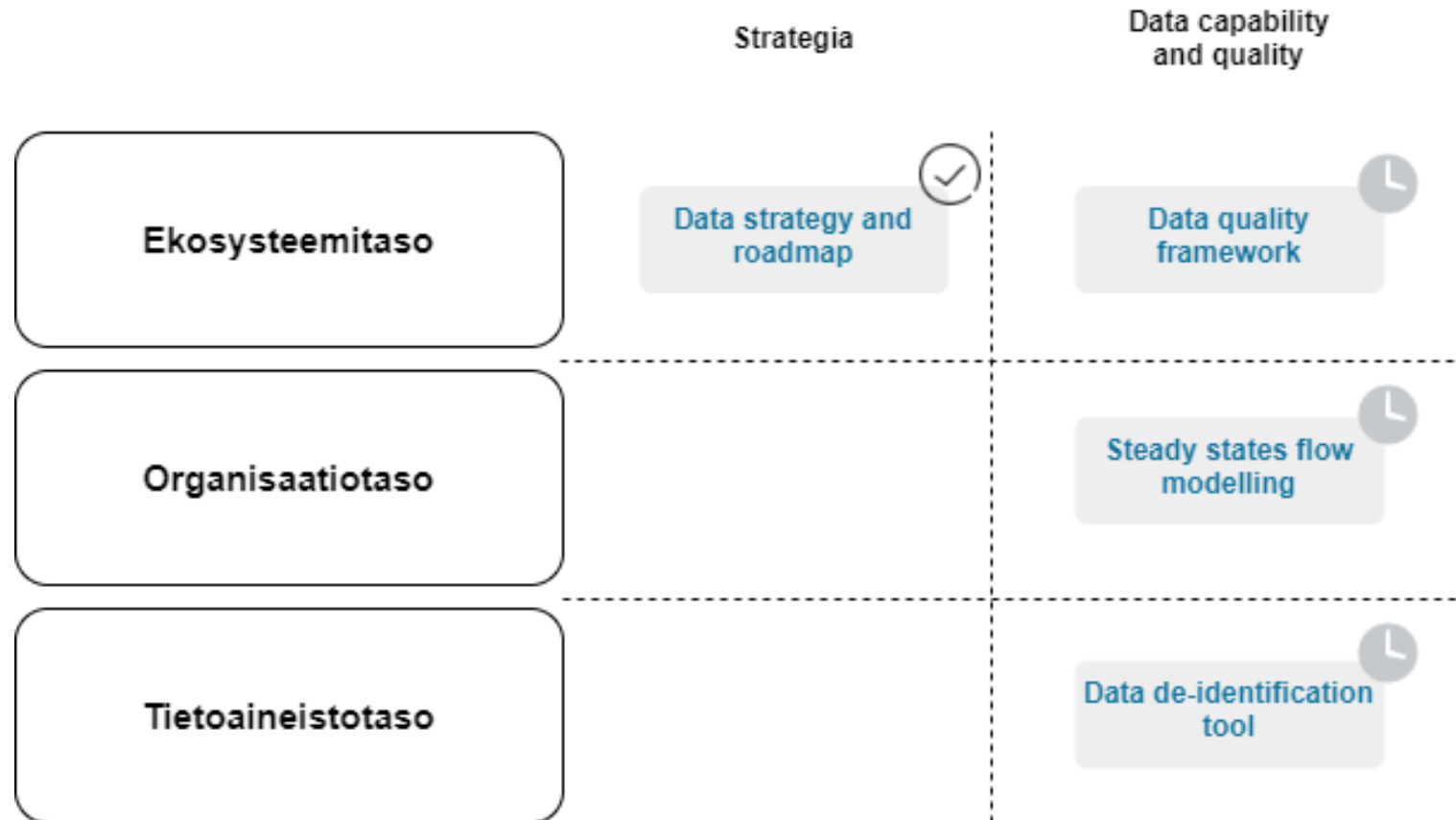

Datakatalogi sisältää sekä rajoitetusti että avoimena datana tarjolla olevien aineistojen kuvauksia

- Show only dataset
- Show only api
- Show only concept
- Show only information model

Datasettien kuvaus sisältää laatukriteerit

Näkymä Uuden Seelannin Data stewardship -hallintamalliin

Näistä asioista vastaa Government Chief Data Steward. Toiminto on sijoitettu Tilastoviraston sisään

Tiedon hyödyntämisen käytännön työkalut, esimerkki Kanadasta

- Data Quality toolkit

sisältää käytännönläheisiä tiedon laadun varmistuksen käytänteitä sekä ao. tarkistuslistat

[Data producer quality self-assessment checklist](#)

[Data user quality assessment checklist](#)

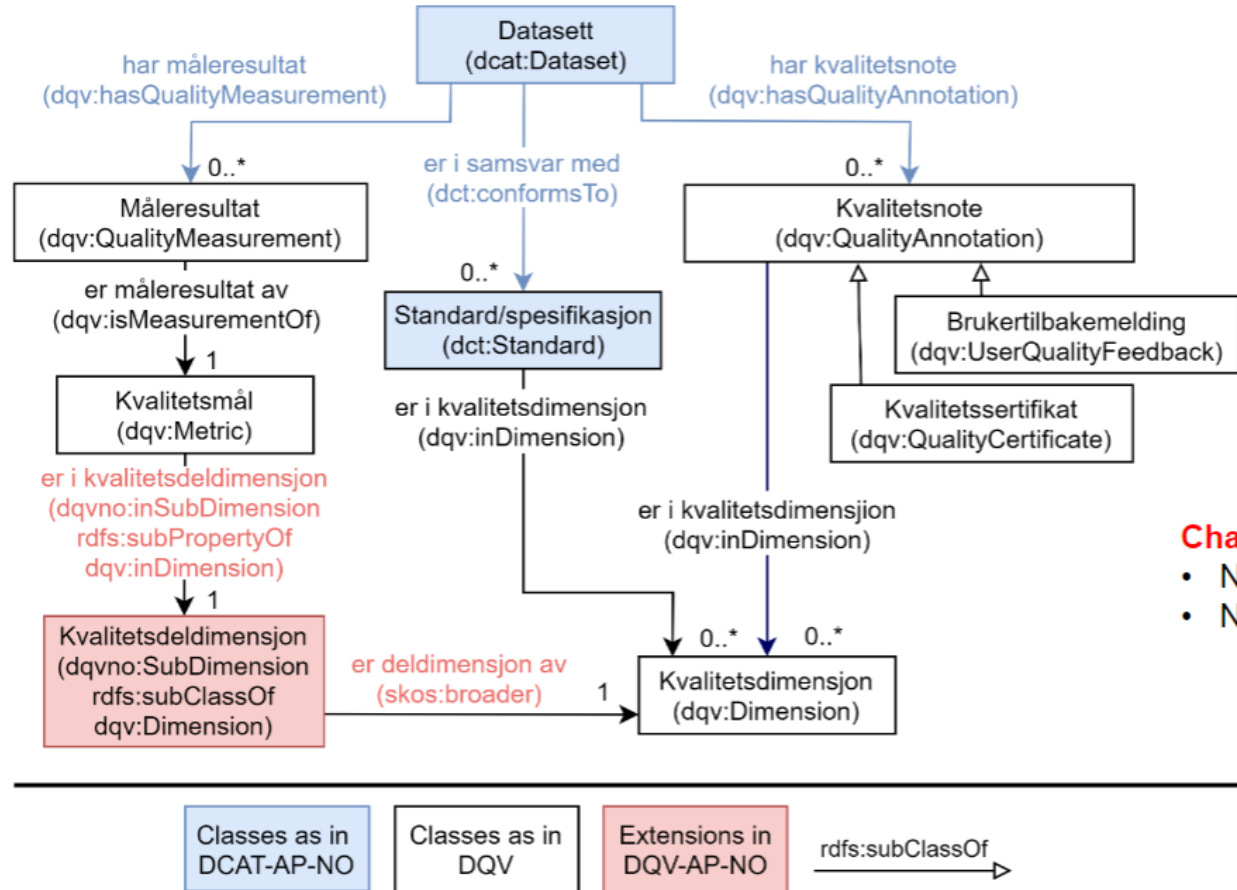
Tiedon tuottajat ja tiedon käyttäjät voivat arvioida saman tietoaineiston laatua omista näkökulmistaan.

Kanada kokeili tietoaineistojen käyttäjän antamaa tähtiluokitusta työkaluna. Tämä ei toiminut, koska käyttäjät arvostavat eri asioita tietoaineistoissa.

Laadun kuvaus DCAT ja DQV standardeilla, esimerkki Norjasta

Norwegian Digitalisation Agency

DCAT-AP-NO + DQV-AP-NO

Norjan mielestä DCAT ei riitä kuvaamaan tietoineiston laatua. Norja hyödyntää lisäksi DQV:tä ja omia laajennoksiaan.

Challenges:

- Need an AP of DQV
- Need to extend DQV with
 - dqvno:SubDimension

Lähteitä

- Keskustelut:
 - [Uuden-Seelannin NDS office + tilastovirasto](#)
 - [Norjan Digital Agency](#)
 - [Kanadan tilastovirasto](#)
- [Uuden-Seelannin tietovirtamalli sis. laadun mittauksen -video](#)
- [Viron tiedon laatukehikko-artikkeli](#)
- Norja: [Data quality in an ee-Government perspective](#)
- [Uusi Seelanti: An operational Data Governance framework for New Zealand Government \(avaa suoraan PDF-tiedoston\)](#)